

20120411134

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 9 став (2) од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/2010 и 136/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 23.03.2012 година, донесе

УРЕДБА ЗА ПОБЛИСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ГРУПНО ИЗЗЕМАЊЕ НА ОДРЕДЕНИ ВИДОВИ ДОГОВОРИ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ И РАЗВОЈ (*)

Член 1 Општа одредба

Со оваа уредба се уредува обемот на примена на групното изземање, поблиските услови во однос на пазарните удели и елементите на договорите кои треба да бидат исполнети за примена на групното изземање, ограничувањата и обврските кои не смеат да се содржат во договорите за истражување и развој, како и поблиските услови за повлекување на групното изземање.

Член 2 Дефиниции

(1) Одделни поими употребени во оваа уредба го имаат следново значење:

а) „групно изземање“ е изземање на одредени видови договори за истражување и развој од примена на одредбите за забранети договори утврдени со член 7 став (1) од Законот за заштита на конкуренцијата (во понатамошниот текст: Законот);

б) „договор за истражување и развој“ е договор склучен меѓу две или повеќе договорни страни, што се однесува на условите според кои тие договорни страни вршат:

- заедничко истражување и развој на производи или технологии предмет на договорот и заедничко искористување на резултатите од тоа истражување и развој;

- заедничко искористување на резултатите од истражување и развој на производи или технологии предмет на договорот, вршени заеднички во согласност со претходен договор меѓу истите договорни страни;

- заедничко истражување и развој на производи или технологии предмет на договорот, исклучувајќи заедничко искористување на резултатите;

- платено истражување и развој на производи или технологии предмет на договорот и заедничко искористување на резултатите од тоа истражување и развој;

- заедничко искористување на резултатите од платено истражување и развој на производи или технологии предмет на договорот, во согласност со претходен договор меѓу истите договорни страни и/или

- платено истражување и развој на производи или технологии предмет на договорот, исклучувајќи заедничко искористување на резултатите;

в) „истражување и развој“ е стекнување на know-how во врска со производи, технологии и процеси и извршувањето на теоретска анализа, систематско истражување или експериментирање, вклучувајќи експериментално производство, техничко испитување на производи или процеси, воспоставувањето на неопходни објекти и добивањето на правата на интелектуална сопственост за резултатите;

(*) Со оваа Уредба се врши усогласување со Регулативата (ЕУ) бр.1217/2010 на Комисијата од 14 декември 2010 година за примена на член 101(3) од Договорот за функционирањето на Европската унија во врска со одредени категории на договори за истражување и развој (Текст со важност за ЕЕО), OJ L 335, 18.12.2010, стр. 36-42, CELEX број 32010R1217.

г) „производ“ е стока и/или услуга, вклучувајќи и посредни стоки и/или услуги и финални стоки и/или услуги;

д) „технологија предмет на договорот“ е технологија или процес кој произлегува од заедничкото истражување и развој;

ѓ) „производ предмет на договорот“ е производ кој произлегува од заедничкото истражување и развој или производ произведен или обезбеден со примена на технологии;

е) „искористување на резултатите“ е производството или дистрибуцијата на производите предмет на договорот или примената на технологиите предмет на договорот или доделувањето или лиценцирањето на правата на интелектуална сопственост или пренесувањето на know-how, потребно за вакво производство или примена;

ж) „права на интелектуална сопственост“ се права на интелектуална сопственост, вклучувајќи права на индустриска сопственост, авторско право и сродни права;

з) „know-how“ е пакет од непатентирани практични информации, кои произлегуваат од искуството и тестирањето, кој е таен, значителен и одреден при што:

- „таен“, во контекст на know-how, значи дека know-how не е општо познат или лесно достапен;

- „значителен“ во контекст на know-how, значи дека know-how е значајно и корисно за производството на производите предмет на договорот или за примената на технологиите предмет на договорот и

- „одреден“ во контекст на know-how, значи дека know-how е опишано на доволно сеопфатен начин, за да е можно да се потврди дека ги исполнува критериумите за тајност и значителност;

с) „заедничко“, во контекст на активности извршени според договор за истражување и развој, значи активности каде работата предмет на договорот е:

- извршена од страна на заеднички тим, организација или претпријатие;

- заеднички доверена на трета страна или

- распределена меѓу договорните страни по пат на специјализација, во контекст на истражување и развој или искористување;

и) „специјализација во контекст на истражувањето и развојот“ значи дека секоја од договорните страните е вклучена во активностите на истражување и развој, опфатени со договорот за истражување и развој и тие ја делат работата за истражување и развој меѓу нив на било кој начин за кој тие сметаат дека е најсоодветен; при што истото не вклучува платено истражување и развој;

ј) „специјализација во контекст на искористувањето“ значи дека договорните страни ги распределуваат меѓу себе поединечните задачи, како што се производството или дистрибуцијата или наметнуваат ограничувања едни на други во однос на искористувањето на резултатите, како што се ограничувања во однос на одредени подрачја, купувачи или области на употреба; ова вклучува и ситуација, каде што само една договорна страна ги произведува и дистрибуира производите предмет на договорот, врз основа на ексклузивна лиценца дадена од другите договорни страни;

к) „платено истражување и развој“ е истражување и развој извршени од една страна, а финансирани од страната што финансира;

л) „страна што финансира“ е страна што го финансира платеното истражување и развој и која самата не спроведува никои од активностите за истражување и развој;

љ) „конкурентско претпријатие“ е постоечки или потенцијален конкурент;

м) „постоечки конкурент“ е претпријатие што снабдува производ, технологија или процес што може да се подобри, размени или замени со производот или технологијата предмет на договорот на релевантниот географски пазар;

н) „потенцијален конкурент“ е претпријатие кое во отсуство на договорот за истражување и развој најверојатно, на реална основа, а не само како теоретска можност, во случај на мало, но постојано зголемување на релативните цени во рок не подолг од 3

години би ги презело неопходните дополнителни инвестиции или други неопходни трошоци за прилагодување за да почне да снабдува производ, технологија или процес, кој може да се подобри, размени или замени со производ или технологијата предмет на договорот на релевантниот географски пазар;

њ) „релевантен пазар на стоки“ е релевантниот пазар на производите, што можат да се подобрат, разменат или заменат со производите предмет на договорот и

о) „релевантен пазар на технологија“ е релевантниот пазар за технологиите или процесите, што можат да се подобрат, разменат или заменат со технологиите предмет на договорот.

(2) За целите на оваа уредба, термините „претпријатие“ и „договорна страна“ ги вклучуваат нивните поврзани претпријатија.

Член 3

Обем на примена на групното изземање

(1) Договорите за истражување и развој се изземени од примена на одредбите од членот 7 став (1) од Законот доколку ги исполнуваат условите уредени со оваа уредба, а согласно член 7 став (3) и член 9 став (1) точка 2) од Законот.

(2) Групното изземање се применува доколку договорите од ставот (1) на овој член содржат ограничувања на конкуренцијата пропишани во член 7 став (1) од Законот.

(3) Групното изземање предвидено во став (1) и (2) на овој член се применува и за договори за истражување и развој кои содржат одредби што се однесуваат на доделувањето или лиценцирањето на правата на интелектуална сопственост на една или повеќе од договорните страни или на субјект што договорните страни го воспоставиле за вршење на заедничкото истражување и развој, платеното истражување и развој или заедничкото искористување, доколку тие одредби не се главна цел на таквите договори, но се директно поврзани и се неопходни за нивното спроведување.

Член 4

Поблиски услови во однос на пазарните удели на договорите за истражување и развој

(1) Кога договорните страни не се конкурентски претпријатија, групното изземање од член 3 од оваа уредба се применува за времетраењето на истражувањето и развојот. Кога резултатите се заеднички искористени, групното изземање продолжува да се применува во период од седум години од времето кога производите или технологиите предмет на договорот за првпат се пласирани на пазарот во Република Македонија.

(2) Во случај на договори за истражување и развој, наведени во член 2 став (1) точка б) алинеја 1, 2 или 3 од оваа уредба кога две или повеќе договорни страни се конкурентски претпријатија, групното изземање од член 3 од оваа уредба се применува за периодот наведен во став (1) од овој член само доколку во време на склучување на договорот, заедничкиот пазарен удел на договорните страни не надминува 25 % од релевантниот пазар на стоки и релевантниот пазар на технологија.

(3) Во случај на договори за истражување и развој наведени во член 2 став (1) точка б) алинеја 4, 5 или 6 од оваа уредба кога две или повеќе договорни страни се конкурентски претпријатија, групното изземање од член 3 од оваа уредба се применува за периодот наведен во став (1) од овој член, само доколку во време на склучување на договорот, заедничкиот пазарен удел на страната што финансира и сите страни со кои страната што финансира склучила договори за истражување и развој во однос на истите производи или технологии предмет на договорот не надминува 25 % од релевантниот пазар на стоки и релевантниот пазар на технологија.

(4) По завршувањето на периодот наведен во став (1) од овој член, групното изземање продолжува да се применува се додека, заедничкиот пазарен удел на договорните страни, не надминува 25% од релевантниот пазар на стоки и релевантниот пазар на технологија.

(5) Пазарниот удел од овој член се пресметува врз основа на:

а) пазарната вредност на продажбите, а доколку такви податоци не се достапни, за утврдување на пазарниот удел на договорните страни може да се користат проценки засновани на други сигурни пазарни информации, вклучувајќи го и обемот на продажбите на пазарот;

б) податоците што се однесуваат на претходната календарска година;

в) доколку пазарниот удел од овој член иницијално не надминува 25 %, но последователно се зголеми без притоа да надмине 30 %, групното изземање од член 3 од оваа уредба продолжува да се применува за период од две последователни календарски години по годината во која прагот од 25 % бил за првпат надминат;

г) доколку пазарниот удел од овој член иницијално не надминува 25 %, но последователно се зголеми и надмине 30 %, групното изземање од член 3 од оваа уредба продолжува да се применува за период од една календарска година по годината во која за прв пат бил надминат прагот од 30%;

д) групното изземање од точките в) и г) од овој член не може да се комбинира на начин на кој би се надминал периодот од две календарски години.

Член 5

Поблиски услови во однос на елементите на договорите кои треба да бидат исполнети за примена на групното изземање

(1) Групното изземање од член 3 од оваа уредба се применува доколку:

а) Договорот за истражување и развој предвидува дека сите договорни страни имаат целосен пристап до конечните резултати од заедничкото истражување и развој или платеното истражување и развој, вклучувајќи и било кои права на интелектуална сопственост и know-how кои произлегуваат од нив, за целите на натамошни истражувања и развој и искористување, веднаш кога тие ќе станат достапни. Кога договорните страни ги ограничуваат своите права на искористување, во согласност со оваа уредба, особено кога тие се специјализираат во контекст на искористувањето, пристапот до резултатите за целите на искористувањето соодветно може да се ограничи. Освен тоа, научните институти, академските тела или претпријатијата кои обезбедуваат истражување и развој како трговска услуга без вообичаено да се активни во искористувањето на резултатите, можат да се согласат да го ограничат нивното користење на резултатите за целите на дополнително истражување. Договорот за истражување и развој може да предвиди дека договорните страни се компензираат меѓусебно за давање пристап до резултатите за целите на дополнително истражување или искористување, но компензацијата не смее да е толку висока што ефективно ќе спречи таков пристап;

б) Без влијание на можноста за примена на точка а) од овој став, кога договорот за истражување и развој предвидува само заедничко истражување и развој или платено истражување и развој, истиот мора да предвидува дека на секоја договорна страна мора да и се одобри пристап до секое претходно постоечко know-how на другите договорни страни, ако тоа know-how е неопходно за целите на искористување на резултатите од нивна страна. Договорот за истражување и развој може да предвиди дека страните се компензираат меѓусебно за давање пристап до нивното претходно постоечко know-how, но компензацијата не треба да е толку висока што ефикасно ќе спречи таков пристап;

в) Секое заедничко искористување може да се однесува само на резултати кои се заштитени со права на интелектуална сопственост или кои претставуваат know-how и кои се неопходни за производството на производите предмет на договорот или за примената на технологиите предмет на договорот и

г) Договорните страни задолжени за производството на производите предмет на договорот по пат на специјализација во контекст на искористување мора да бидат обврзани да ги извршат нарачките за снабдување со производите предмет на договорот од други страни, освен кога договорот за истражување и развој, исто така, предвидува и заедничка дистрибуција во смисла на член 2 став (1) точка л) алинеја 1 или 2 од оваа уредба, или кога договорните страни се согласиле дека само договорната страна која ги произведува производите предмет на договорот може да ги дистрибуира истите.

Член 6

Ограничувања кои не смеат да ги содржат договорите за истражување и развој

(1) Групното изземање од член 3 од оваа уредба не се применува за договори за истражување и развој кои директно или индиректно, сами или во комбинација со други фактори под контрола на договорните страни имаат за цел:

а) ограничување на слободата на договорните страни да спроведуваат истражување и развој самостојно или во соработка со трети страни во област која не е поврзана со таа на која се однесува договорот за истражување и развој или по завршувањето на заедничкото истражување и развој или платено истражување и развој во областа на која се однесува договорот или во поврзана област;

б) ограничување на производството или продажбата, со исклучок на:

- поставување на производствени цели кога заедничкото искористување на резултатите вклучува и заедничкото производство на производите предмет на договорот;

- поставување на продажни цели кога заедничкото искористување на резултатите вклучува и заедничка дистрибуција на производите предмет на договорот или заедничко лиценцирање на технологиите предмет на договорот, во смисла на член 2 став (1) точка л) алинеја 1 или 2 од ова уредба;

- практика што претставува специјализација во контекст на искористување и

- ограничување на слободата на договорните страни за производство, продажба, доделување или лиценцирање на производи, технологии или процеси, кои конкурираат со производите или технологиите предмет на договорот за време на периодот за кој, договорните страни се согласиле заеднички да ги искористат резултатите;

в) фиксирање на цени при продажба на производите предмет на договорот или лиценцирање на технологиите предмет на договорот на трети страни, со исклучок на фиксирање на цени за непосредни купувачи или утврдувањето на надомест за лиценца, за непосредните носители на лиценца, каде што заедничкото искористување на резултатите ја вклучува заедничката дистрибуција на производите предмет на договорот или заедничкото лиценцирање на технологиите предмет на договорот, во смисла на член 2 став (1) точка л) алинеја 1 или 2 од оваа уредба;

г) ограничување на подрачјето на кое или на купувачите на кои, договорните страни можат пасивно да ги продаваат производите предмет на договорот или да ги лиценцираат технологиите предмет на договорот, со исклучок на барањето за ексклузивно лиценцирање на резултатите за друга страна;

д) барање да не се вршат никакви или да се ограничат активните продажби на производите или технологиите предмет на договорот на подрачја или на купувачи кои не се ексклузивно распределени на една од договорните страни по пат на специјализација во контекст на искористување;

ѓ) барање да се одбие да се задоволи побарувачка од купувачи од соодветните подрачја на договорните страни или од купувачи кои се распределени на друг начин меѓу договорните страни по пат на специјализација, во контекст на искористување, која би ги пласирале на пазар производите предмет на договорот на други подрачја во рамките на Република Македонија и/или

е) барањето да се создадат потешкотии за корисници или препродавачи при добивањето на производите предмет на договорот од други препродавачи во рамките на Република Македонија.

Член 7

Обврски кои не смеат да ги содржат договорите за истражување и развој

Групното изземање од член 3 од оваа уредба не се применува за следниве обврски, содржани во договорите за истражување и развој:

а) обврската да не се оспорува, по завршувањето на истражувањето и развојот, важноста на правата на интелектуална сопственост кои договорните страни ги имаат во Република Македонија и кои се релевантни за истражувањето и развојот или по истекувањето на договорот за истражување и развој, важноста на правата на интелектуална сопственост, кои договорните страни ги имаат во Република Македонија и кои ги штитат резултатите од истражувањето и развојот, без влијание на можноста да се предвиди престанување на договорот за истражување и развој во случај кога една од договорните страни ја оспорува важноста на таквите права на интелектуална сопственост и/или

б) обврската да не се даваат лиценци на трети лица за производство на производите предмет на договорот или да не се применуваат технологиите предмет на договорот, освен ако договорот предвидува искористување на резултатите од заедничкото истражување и развој или платеното истражување и развој од страна на најмалку една од договорните страни и таквото искористување да се одвива во Република Македонија наспрема трети страни.

Член 8

Поблиски услови за повлекување на групното изземање

Комисијата за заштита на конкуренцијата може да го повлече групното изземање доколку во постапка поведена по службена должност или по барање на странка утврди дека договорот за истражување и развој на кој се применувало групното изземање од член 3 од оваа уредба, имало последици кои не се во согласност со условите утврдени во член 7 став (3) од Законот, а особено доколку:

- постоењето на договор за истражување и развој значително ограничува трети страни да вршат истражување и развој во релевантната област поради ограничениот капацитет за истражување достапен на друго место;

- поради посебната структура на снабдувањето, постоењето на договорот за истражување и развој значително го ограничува пристапот на трети страни на пазарот на производите или технологиите предмет на договорот;

- без било каква објективно валидна причина договорните страни не ги искористуваат резултатите од заедничкото истражување и развој наспрема трети страни;

- производите или технологиите предмет на договорот не се изложени, во целост или во значителен дел од подрачјето на Република Македонија, на ефективна конкуренција од производи, технологии или процеси, кои корисниците ги сметаат за еквивалентни во поглед на нивните карактеристики, цени и наменска употреба и/или

- постоењето на договорот за истражување и развој би ја ограничило конкуренцијата во иновација или би ја елиминирало ефективната конкуренција во истражувањето и развојот на определен пазар.

Член 9
Преоден период

Сите договори за истражување и развој склучени согласно Уредбата за групно изземање на хоризонтални договори за истражување и развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/2005) треба да се усогласат со одредбите од оваа уредба најдоцна до 01 март 2014 година.

Член 10
Престанување на важност

Со денот на влегување во сила на оваа уредба, престанува да важи Уредбата за групно изземање на хоризонтални договори за истражување и развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/2005).

Член 11
Влегување во сила

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.41-1784/1
23 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.